

Аналітична модель, представлена на рис. 1, та емпіричні дані табл. 1 створюють цілісну основу для оцінювання ефективності соціальної політики, визначення ключових пріоритетів і формування стратегічних рішень щодо її вдосконалення. Розвиток соціальної політики в сучасних умовах є не лише вимогою часу, а й критичною умовою збереження трудового потенціалу, підвищення продуктивності та забезпечення стійкості підприємства в довгостроковій перспективі.

References

1. Анпілогова Б. Ю. (2023). Соціальний захист як особливий соціально-правовий феномен. Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право, 1(79), 291–297. <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/288621/282278>
2. Ведерніков М. Д., Кошонько О. В., Волянська-Савчук Л. В. та ін. (2021). Удосконалення системи управління соціальною політикою підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, (2), 31–39. <https://elar.khmnpu.edu.ua/handle/123456789/10508>
3. Махмудов Х. З., Чухліб Р.Є. (2024). Оцінка та напрями вдосконалення соціальної політики на підприємствах. Науковий вісник Полісся, 1(28), 447–457. <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/31133>

DOI 10.70286/ISU-10.12.2025.002

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Мазіашвілі Артур Рамазійович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

<https://orcid.org/0000-0001-7778-5537>

Воловельська Ірина Валеріївна

канд. економ. наук

<https://orcid.org/0000-0003-4400-8066>

Український державний університет залізничного транспорту
м. Харків

Сьогодні в усіх технічно-розвинутих країнах постійно збільшуються витрати на економічну безпеку, що є свідченням не тільки зростаючої ролі цифрових злочинів в суспільному господарстві, але й інноваційному розвитку країни, причому, не тільки в дійсний період часу, але і на перспективу.

В умовах сучасної економічної кризи, яка спочатку виникла у зв'язку з карантинними обмеженнями пандемії Covid-19, а надалі, з повномасштабним воєнним вторгненням Росії до України, що призводять не тільки до соціальних негативних наслідків, але й до суттєвого зменшення економічної активності в

країні, в її економіці спостерігається зменшення цікавості до інноваційних розробок та цифровізації систем та процесів, що пов'язано з руйнуванням інфраструктури, відтоком населення, збільшенням витрат.

Для виходу з положення, що створилося, необхідно забезпечити підтримку з боку держави, а також прийняття законів, що забезпечують реальні гарантії і стимули для підприємств, які займаються інноваційною діяльністю, а також вітчизняних і закордонних інвесторів. Для підняття рівня інноваційної діяльності в країні, необхідна інтенсифікація державної політики стимулювання інноваційної діяльності промислових підприємств.

Залізничний транспорт України вимагає корінної реструктуризації, де поряд з відновленням і модернізацією рухомого складу, основних фондів і інформаційних систем у ряді першочергових задач стоїть проведення інноваційних організаційно-економічних реформ.

У статті розроблено механізм забезпечення економічної безпеки підприємств залізничного транспорту в умовах сучасних викликів та ризиків. Проаналізовано основні загрози, що впливають на стабільність функціонування галузі, зокрема економічні, технічні, організаційні та інституційні фактори. Обґрунтовано необхідність розроблення комплексної системи управління економічною безпекою, яка базується на використанні інноваційних підходів, ефективного управління ресурсами та адаптації до умов цифрової економіки.

Таким чином, виникає необхідність у створенні механізму забезпечення економічної безпеки з метою стабілізації та конкурентоспроможності роботи галузі залізничного транспорту.

На нашу думку, ефективним інструментом для досягнення цієї мети має стати механізм забезпечення економічної безпеки.

З нашої точки зору, забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту слід розглядати як комплекс заходів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей шляхом оптимального використання наявного потенціалу в умовах ризиків та невизначеності, характерних для цифрової економіки.

Забезпечення економічної безпеки передбачає ідентифікацію, аналіз та оцінку наявних загроз для кожної з цих складових, а також розроблення на їхній основі комплексу превентивних і протидіючих заходів.

У рамках дослідження нами було розроблено механізм функціонування системи економічної безпеки підприємства залізничного транспорту в сучасних умовах (рис. 1).

Запропонований механізм включає взаємопов'язані послідовні блоки, де зміст кожного з них визначається його цілями, а їхня сукупність формує стратегічну мету підприємства (рисунк 1).

Слід зазначити, що усі блоки механізму взаємозалежні між собою і безпосередньо пов'язані з керівництвом підприємства, що і приймає остаточне рішення з проведення заходів.

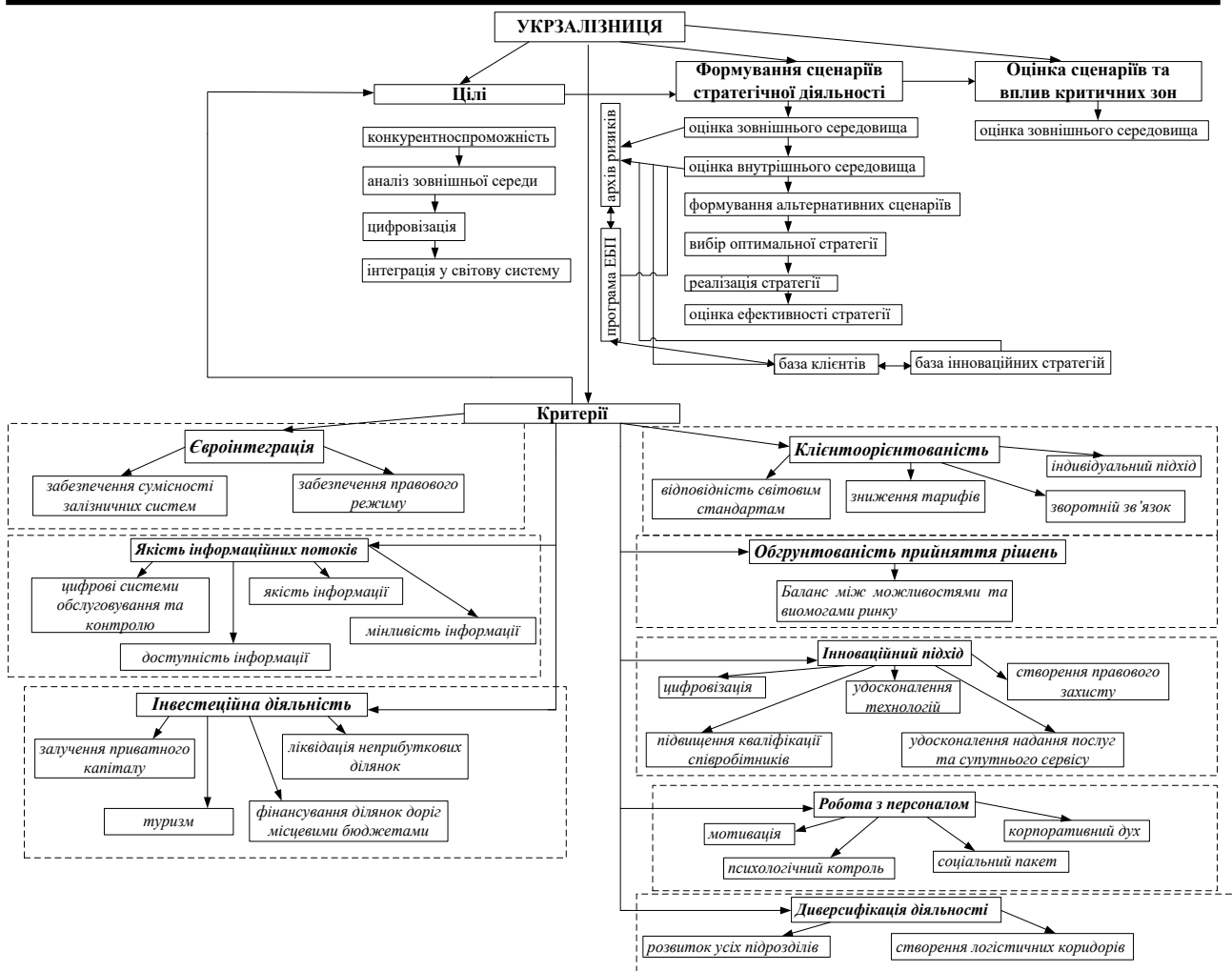

Рисунок 1. Механізм економічної безпеки підприємств залізничного транспорту (авторська розробка)

Список використаних джерел

1. Шкарлет С. М. Формування економічної безпеки підприємств засобами активізації їх інноваційного розвитку: автореф, дис. д-ра екон. наук: 08.00.04 / С. М. Шкарлет. – К., 2007. – 24 с.
2. Ілляшенко С. Н. Складові економічної безпеки підприємства та підходи до їх оцінки / С. Н. Ілляшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 3 (21). – С. 11-19.
3. Кузенко Т. Б. Планування економічної безпеки підприємств в умовах ринкової економіки: автореф. дис.канд.екон, наук: 08.06.01 / Т. Б. Кузенко; Європейський ун-т фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу. – К., 2004. – 18 с.
4. С. Ф. Покропивний. Економіка підприємства: підручник за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – К. : КНЕУ, 2003. – 608 с.
5. The Global Competitiveness Report 2021-2022. weforum.org : website. URL: <https://www.weforum.org> .
6. Швиданенко Г. О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : монографія / Г. О. Швиданенко, О. І. Олексюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 192 с.

7. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник / І.П. Отенко, Г.А. Іващенко, Д.К. Воронков. Х.: ХНЕУ, 2012. 256 с.)
8. Барташевська Ю.М., Економічна безпека підприємства: фактори впливу та шляхи забезпечення (Університету імені Альфреда Нобеля) / ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО- Випуск № 7 / 2016. – С.189- 194._ режим доступу - http://www.economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/32.pdf
9. Акімова Л. М. Становлення системи економічної безпеки держави в Україні: сутність, рівні, складники/ Публічне адміністрування: теорія та практика, 2018, вип. 1(19). – режим доступу - [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/3.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/3.pdf)
10. Рогоза М.Є. Кузьменко О.К., Кропивка О.Г. Інформаційна безпека підприємства: сутність, технологія забезпечення, методи оцінки та моделі/Соціально-економічний розвиток України: моделі, механізми, стратегії: монографія/ М.Є. Рогоза, В.І. Перебийніс, К.Ю. Вергал, О.К. Кузьменко, Ж.А. Кононенко, Г.В. Карнаухова, Г.А. Рижкова, В.М. Чубай та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. М.Є. Рогози— Полтава, ПУЕТ, 2021. – С.125-146; <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/11429> .

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ БІЗНЕСУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Філіна Світлана

к.е.н, доцент кафедри менеджменту

Кондратенко Володимир

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Митяненко Андрій

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Полтавський університет економіки і торгівлі, Україна

На сучасному етапі розвитку бізнесу як у вітчизняних, так і в міжнародних підприємствах, окрім традиційних економічних факторів, усе більшого значення у формуванні конкурентоспроможності та досягненні високих прибутків набувають неекономічні складові. До таких належить соціальний захист працівників, впровадження систем контролю якості, використання екологічно чистих та енергоефективних технологій. У цьому контексті концепція соціальної відповідальності бізнесу перетворилася на глобальну бізнес-ідеологію, яка визначає сучасний підхід до підприємництва.

В Україні поняття соціальної відповідальності бізнесу ще тільки починає розвиватися, і є гостра потреба у впровадженні цих принципів у суспільстві та економічних інституціях. Це необхідно для формування позитивного іміджу українських підприємств на міжнародному ринку в умовах глобалізації,